

20. Kőrösi Csoma Sándor

Kárpát-medencei Földrajzverseny

2013

2014

FIGYELEM!!!

- **Munkaidő: 120 perc**
- **Semmilyen segédeszköz nem használható**
- **Csak tollal kitöltött, javításmentes megoldásokat fogadunk el.**

Tanulói adatlap (kitöltendő nyomtatott nagybetűkkel)

Név:

Iskola:

Évfolyam:

Tanuló e-mail címe:

Felkészítő tanár:

**Kőrösi Csoma Sándor Kárpát-medencei földrajzverseny – 2014. Szekszárd
I. forduló**

NYUGAT-BALKÁN
ALBÁNIA – BOSZNIA-HERCEGOVINA – MACEDÓNIA – MONTENEGRÓ – KOSZOVÓ

I. Akrosztichon

A -be írd be a helyes megfejtéseket! Minden egy betűnek felel meg. A vastagon szedett -ben lévő betűk (kezdőbetűk) összeolvasva az egyik nyugat-balkáni ország idegenforgalmi szlogenjét adják.

- Albánia volt kommunista diktátora.
- Montenegro tengerpartjának déli turisztikai városa.
- Az 1389. évi döntő csata helyszíne (magyar nevén).
- Macedónia legjelentősebb kulturális városa (UNESCO Világörökség).
- Koszovó fővárosa
- Macedónia nemzeti előétele (pirospaprikából, padlizsánból, olívaolajjal, hagymával, fokhagymával készül).
- A Száva jobb parti mellékfolyója Boszniában.
- A mediterrán partvidék jellegzetes talaja.
- Montenegro híres, sziklába vájt kolostora.
- Albánia pénze.
- A Nyugat-Balkán egyetlen olimpiai városa (saját nyelve szerint).
- Montenegro és Macedónia fő vallása.
- Európa egyik legmélyebb szurdoka a Nyugat-Balkánon (a folyó neve).
- Szarajevó kedvelt kirándulóhelye (a rómaiak idején fürdők).
- A Magas-Karszt legfőbb kőzetének kora.
--öböl – UNESCO Világörökség.
- Melyik ország a „Szkipetárok földje”?
- Boszniai Nobel-díjas író („Híd a Drinán”).

A -ben szereplő betűk összeolvasva:

Melyik ország idegenforgalmi szlogenje?

(18+2=20 pont)

II. Többszörös választás

Az alábbi feladatokban egy állításhoz négy fogalom (válasz) tartozik. Az állítás nem csak egy fogalomra (válaszra) vonatkozhat, hanem többre is (ill. egyikre sem) a következő variációk szerint:

A = az állítás az 1., a 2. és a 3. fogalomra (válaszra) igaz

B = az állítás az 1. és a 3. fogalomra (válaszra) igaz

C = az állítás a 2. és a 4. fogalomra (válaszra) igaz

D = az állítás csak a 4. fogalomra (válaszra) igaz

E = az állítás mind a négyre igaz

F = az állítás egyikre sem igaz

A pontozott vonalra írd a helyes válasz betűjelét!

1. Tengerparttal rendelkezik

- 1. Montenegró
2. Bosznia-Hercegovina
3. Albánia
4. Macedónia

2. Az ország legmagasabb csúcsa meghaladja a 2500 métert.

- 1. Koszovó
2. Albánia
3. Macedónia
4. Montenegró

3. Vezető vallás az ortodox kereszténység.

- 1. Albánia
2. Montenegró
3. Koszovó
4. Macedónia

4. Uralkodóan mészkőből épül fel.

- 1. Albán-Alpok
2. Durmitor
3. Hercegovinai-karszt
4. Prokletije

5. Éghajlata mediterrán.

- 1. Metohijai-medence
2. Jajcei-medence
3. Zenicai-medence
4. Shkodrai-medence

6. UNESCO Világörökség található a településen.

- 1. Gjirokaster
2. Ohrid
3. Višegrad
4. Dečani

7. A nemzeti park az UNESCO Világörökség része
..... 1. Devjaka-Karavasta NP
2. Sutjeska NP
3. Mavrovo NP
4. Durmitor NP
8. Fővárosának lakossága meghaladja az 1 millió főt.
..... 1. Macedónia
2. Albánia
3. Montenegró
4. Bosznia-Hercegovina
9. Az adott országban a legmagasabb számú nemzetiség aránya meghaladja a 75%-ot.
..... 1. Koszovó
2. Macedónia
3. Albánia
4. Bosznia-Hercegovina
10. A 2014. évi brazíliai labdarúgó-világbajnokságon részt vesz válogatottjuk.
..... 1. Macedónia
2. Montenegró
3. Albánia
4. Bosznia-Hercegovina
11. A pleisztocén jégkorszakban eljegesedett (belföldi vagy magashegységi eljegesedés)
..... 1. Jezerce
2. Kotori-öböl
3. Bobotov-kuk
4. Lovčen
12. Melyik településsel hozható kapcsolatba a magyar történelmi Hunyadi-család (János, Mátyás)
..... 1. Jajce
2. Kruje
3. Počitelj
4. Bitola

(12 pont)

III. Hozzárendelés

Az alábbi fogalmakat, állításokat rendeld az adott országokhoz! A számokat írd a fogalmak után! Egy számot több helyre is írhatasz, de **a helytelen válaszok mínusz pontot jelentenek!**

- A Albánia
- B Bosznia-Hercegovina.....
- C Koszovó.....
- D Macedónia.....
- E Montenegró.....

1. Területén a Kelet-Mediterráneum legnagyobb lagúnája található.
2. Itt emelkedik a Nyugat-Balkán legmagasabb pontja.
3. Variszkuszi eredetű röghegység húzódik az országban.
4. Az Eurázsiai-hegységrendszerhez tartozó terület is érinti az országot.
5. Az ország jelentős részét (legalább egyharmadát) a kontinentális éghajlat uralja.
6. A Nyugat-Balkán népesebb országa.
7. A Nyugat-Balkán legnagyobb országa.
8. Átlagmagasságát tekintve a Nyugat-Balkán legmagasabban fekvő országa.
9. A legjelentősebb bauxitkészlettel rendelkező ország.
10. Az albán nemzetiségű lakosság aránya meghaladja a 25%-ot (a hivatalos adatok szerint).
11. Az országban téli olimpiát rendeztek.
12. Ebben az országban hozták létre a legtöbb nemzeti parkot.

(20x1 pont=20 pont)

IV. Mennyiségi összehasonlítás

Az alábbi feladatoknál két mennyiség nagyságrendi viszonyát kell eldöntened!

A választási lehetőségek:

A = "a" nagyobb, mint "b"

B = "b" nagyobb, mint "a"

C = "a" és "b" egyforma, vagy közel azonos

A helyes válasz betűjelét írd a feladat előtti kipontozott vonalra!

- 1. a, Koszovó és Albánia közös határvonala
b, Koszovó és Szerbia közös határvonala
- 2. a, A bosnyák nemzetiség aránya Bosznia-Hercegovinában
b, A szerb nemzetiség aránya Bosznia-Hercegovinában
- 3. a, A legmelegebb hónap középhőmérséklete Szarajevóban
b, A legmelegebb hónap középhőmérséklete Tiranában
- 4. a, A csapadék évi mennyisége Podgoricában
b, A csapadék évi mennyisége Szkopjében
- 5. a, Nyugat-Balkán nikkelérckészlete
b, Nyugat-Balkán kőolajkészlete

- 6. a, A mezőgazdaság részesedése a GDP-ben (nyugat-balkáni átlag)
 b, A szolgáltatások részesedése a GDP-ben (nyugat-balkáni átlag)
- 7. a, A Macedóniába utazó külföldi turisták száma
 b, A Montenegróba utazó külföldi turisták száma
- 8. a, Koszovó területe
 b, A Dunántúl területe
- 9. a, Montenegró függetlenségének évszáma (a későbbi dátum a nagyobb)
 b, Bosznia-Hercegovina függetlenségének évszáma (a későbbi dátum a nagyobb)
- 10. a) A biodiverzitás (biológiai sokféleség) mértéke Bosznia-Hercegovinában
 b) A biodiverzitás mértéke (biológiai sokféleség) Albániában
- 11. a) A nemzeti parkok száma Macedóniában
 b) A nemzeti parkok száma Montenegróban

(11 pont)

V. Kakukktojás

A következő fogalmak – 1-1 kivételével – valamilyen logikai alapon összetartoznak. Karikázd be annak a betűjelét, amelyik **nem illik** a többi közé! Indokold válaszod!

1. a.) Albánia
 b) Bosznia-Hercegovina
 c) Macedónia
 d) Montenegró
 e) Koszovó
-

2. a) Preszpa
 b) Kotori
 c) Ohridi
 d) Shkodrai
-

3. a) Neretva
 b) Drina
 c) Vrbas
 d) Una
 e) Boszna
-

4. a) Oszogovszka
 b) Bjelasnica
 c) Albán-Alpok
 d) Durmitor
 e) Közép-boszniai-palahegység
-

5. a) gránátalma
 b) padlizsán
 c) paradicsom
 d) füge
 e) batáta
-

6. a) medresze
 b) sekrestye
 c) minaret
 d) mecset
-

7. a) Durres
b) Budva
c) Neum
d) Cetinje
e) Dhermi

8. a) čevapčići
b) bahlava
c) šljivovica
d) ajvar
e) pleškovica

9. a) méasztufagát
b) cseppkőbarlang
c) dolina
d) kaldera
e) polje

10. a) Kalkuttai Boldog Teréz (Teréz anya)
b) Szkander bég
c) Ferid Murad
d) Edin Dzeko
e) James Belushi

(10 pont)

VI. Párosítások

a) Természeti értékek

Párosítsd a természeti értékeket a topográfiai fogalmakkal, (jelöld betűjelüket a -be)!

Földrajzi hely

Természeti érték

1. Devjaka-Karavasta NP	☐	A méasztufagátak által létrejött vízesés
2. Kotori-öböl	☐	B Peručica-őserdő
3. Kravice	☐	C Gospa od Škrpjela- és Szent György-sziget
4. Rugovo	☐	D Európa legidősebb fája
5. Sutjeska Nemzeti Park	☐	E lagúna, vizes élőhely
6. Bar	☐	F szurdok (szoros)

(6 pont)

b) Épített örökségek

Párosítsd a városokat az azokra jellemző építészeti alkotással!

1. Butrint	☐	A Bascsarsija (bazár)
2. Szarajevó	☐	B derviskolostor
3. Mostar	☐	C sziklába vájt kolostor
4. Ostrog	☐	D Rozafat vára
5. Blagaj	☐	E Karadjoz bég mecset
6. Shkodra	☐	F ókori görög emlékek (i.e. 6. sz.)
7. Ohrid	☐	G Sveti Kaneo-templom

(7 pont)

c) Híres személyek, sport, érdekességek, egyéb

Párosítsd a számmal jelölt fogalmakat a Nyugat-Balkánnal kapcsolatos földrajzi és személynevekkel!

1. Volkswagen	☐	A Podgorica
2. bunyevácok	☐	B Dayton
3. bogumilok	☐	C Szarajevó
4. békeszerződés	☐	D Latin híd
5. Apponyi Geraldine	☐	E Szkander bég
6. Hunyadi János	☐	F Lovčen Nemzeti Park
7. Budućnost	☐	G Viszoko
8. Ferenc Ferdinánd trónörökös	☐	H Radimlje
9. Njegoš	☐	I Buna
10. „Állítólagos” piramisok	☐	K Ahmed Zogu albán király

(10 pont)

VII . Villámkérdések - egyszavas válaszok

A pontozott vonalra írd be az egyszavas választ!

1. Melyik folyónak van Európában a legnagyobb vízhozamú forrása?
2. Melyik magyar király építtette Počitelj várát?
3. Melyik várost nevezik így: ”az ezer ablakos város”?
4. Melyik Európa legfiatalabb független állama?

(4 pont)

Max: 100 pont